

DOM

Afsagt den 4. august 2017 i sag nr. BS 2-727/2017:

A

(advokat Thomas Ghiladi)

og

B

(advokat Lars Burgaard Sørensen)

mod

Statsforvaltningen

Kammeradvokaten ved advokat Kristin Alstad Mathiasen)

Yderligere part:

C

(advokat Bianca Smidstrup)

Sagens baggrund og parternes påstande

På et møde den 17. oktober 2016 besluttede Børn og unge-udvalget i X-by Kommune at indstille til Ankestyrelsen at meddele tilladelse til bortadoption af C, født den X. september 2016 uden samtykke fra forældremyndighedsindehaveme A og B.

Ankestyrelsen besluttede på et møde den 7. december 2016 at meddele samtykke til, at C blev bortadopteret.

Statsforvaltningen traf herefter den 25. april 2017 afgørelse om bortadoption af C uden samtykke fra hendes biologiske forældre.

A og B har krævet, at sagen indbringes for retten og har nedlagt påstand om, at Statsforvaltningens afgørelse ophæves.

Statsforvaltningen har nedlagt påstand om stadfæstelse af afgørelse af 25. april 2017.

Oplysningerne i sagen

C blev kort efter fødslen anbragt i plejefamilie. Ved dom af juni blev Ankestyrelsens afgørelse af 7. december 2016 om, at C skulle være anbragt uden for hjemmet med en genbehandlingsfrist på 3 år stadfæstet.

Ankestyrelsen har begrundet sin afgørelse således:

"Vi vurderer, at det må antages at være til gavn for C at blive bortadopteret og giver derfor samtykke hertil.

Årsagen er, at det må anses for sandsynliggjort at A og B varigt vil være ude af stand til at varetage omsorgen for C.

Årsagen er også, at betingelserne for anbringelse uden for hjemmet er opfyldt.

Årsagen er endelig, at det må antages, at adoption af hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i Cs opvækst vil være det bedste for hende.

Vi henviser til, at det er beskrevet, at A og B har vanskeligheder af omfattende og varig karakter og derfor vurderes ude af stand til at varetage omsorgen for C.

VI henviser til, at vi samtidig med vores afgørelse om samtykke til adoption har tiltrådt bøm og unge-udvalgets afgørelse om anbringelse af C uden for hjemmet uden samtykke.

VI henviser også til, at A har to andre børn, en søn født i februar 2010, og en datter født i marts 2012. Disse to børn har været anbragt uden for hjemmet, siden de blev født.

Vi henviser om A til, at hendes funktionsniveau er betydeligt nedsat såvel følelsesmæssigt, personlighedsmæssigt, relationelt og kognitivt.

Det er i den seneste forældreevneundersøgelse fra august 2016 beskrevet, at resultaterne for As mentaliseringsevne viser alt i alt, at hendes psykologiske forståelse af sig selv, sine primære omsorgsgivere og sin ufødte datter er lav og tvivlsom. Der er hos A en stærk tendens til at fornægte sig og negligere svære følelser. Hendes opfattelse af sig selv og andre er præget af usammenhæng og modstridende udsagn. A udviser ingen erkendelse af, hvordan hendes tidligere oplevelser i barndommen påvirker hende i dag psykologisk set eller vil kunne påvirke hende som forælder.

Det er videre beskrevet, at A holder meget af sin datter og ønsker en relation til hende. Hun formår dog ikke at leve op til sine egne ønsker og drømme. Det vurderes, at det samme vil gøre sig gældende i forhold til hendes ufødte datter.

Det er undersøgende psykologs vurdering, at A ikke besidder de nødvendige evner for at kunne imødekomme sin ufødte datters behov. Hendes vanskeligheder vurderes at være af kronisk karakter. Det vurderes, at udviklingspotentialet er lavt. A vil først og fremmest have gavn af relevant social og følelsesmæssig støtte i dagligdagen til sig selv, og at hun hjælpes i gang med beskæftigelse tilpasset hendes funktionsniveau.

Vi henviser også om A til, at hun i 2014 frasagde sig samværet med sin søn, og at hendes samvær med datteren er præget af mange aflysninger fra As side. Det er om samværet med denne datter beskrevet, at A kan passe fysisk på datteren, men at datteren ikke har forventningen/stiller krav til leg og samspil med A og omvendt.

Vi henviser endelig til, at A gentagne gange siden 2012 er tilbudt støtte til udvikling af forældreevnen og samværet med datteren, men ikke har kunnet gennemføre eller overskue dette eller ikke har været interesseret i at få støtten.

Vi henviser om B til, at han som 18-årig fik tilkendt førtidspension på grund af psykomotorisk retardering.

I forældreevneundersøgelsen fra august 2016 er det om B beskrevet, at det kliniske indtryk af B stemmer overens med beskrivelserne i sagsakterne. B er svær at få øjenkontakt med, han er motorisk urolig, og hans kommunikative evner er yderst mangelfulde. B udtrykker sig kun i simple sætninger. B svarer kortfattet, når han udspørges. Han udtrykker et ønske om at beholde barnet, hvis han kunne.

B siger, at han tror, han vil blive ked af det, hvis de ikke får lov at beholde barnet. Denne udtalelse ledsages ikke af relevant følelsesmæssig reaktion og opleves af undersøger som overindlært.

Det er udspørgers vurdering, at B grundet massive kognitive vanskeligheder ikke har de nødvendige forudsætninger og evner for at kunne tage vare på et barn. Hans omfattende kognitive, personlighedsmæssige, følelsesmæssige og sociale vanskeligheder må antages at være af kronisk karakter og udviklingspotentialet minimal. Undersøger anser det ikke muligt at igangsætte foranstaltninger, der vil kunne hjælpe B med at udvikle disse evner. B vil først og fremmest have gavn af relevant social støtte i dagligdagen til sig selv.

Vi henviser om C til, at vi vurderer, at der ikke er beskrevet forhold hos hende i forhold til hendes generelle trivsel og udvikling, der taler for, at det ikke vil være det bedste for hende at blive bortadopteret. "

Adoptionsloven blev ændret i 2015 med henblik på at lempe adgangen til tvangsadoption af de børn, der ellers skulle være anbragt under hele deres opvækst og sikre disse børn mulighed for kontinuitet og stabilitet, når det vurderedes, at forældrene aldrig ville kunne tage sig af dem og give dem en stabil familierelation, ligesom der blev adgang til tvangsadoption af et anbragt barn, der har opnået en særlig stærk tilknytning til sin plejefamilie, uafhængigt af hvor længe barnet havde været anbragt. Det skulle endvidere ikke længere være godtgjort, at forældrene varigt ville være ude af stand til at varetage omsorgen for barnet, men det skulle herefter alene være sandsynliggjort. Efter adoptionslovens 2 må adoption fortsat kun bevilliges, hvis det kan antages at være til gavn for den, der ønskes adopteret.

Det fremgår af bemærkningerne til 2015-loven, at der ønskedes en mulighed for tvangsadoption i tilfælde, hvor barnets tilknytning til en plejefamilie har fået en sådan karakter, at det vil være skadeligt for barnet at bryde denne tilknytning, navnlig under hensyn til kontinuiteten og stabiliteten i barnets opvækst og under hensyn til barnets relation til forældrene.

Det fremgår også, at "Det er ministeriets opfattelse, at de foreslåede ændringer i dette forslag er i overensstemmelse med Danmarks internationale forpligtelser, ... De foreslåede ændringer skærper sagsgangen, men bibeholder at sagen skal vurderes af flere myndigheder, og at der er mulighed for at indbringe den endelige afgørelse for retten. Derudover har de foreslåede regler fortsat fokus på, at alle afgørelser skal træffes ud fra, hvad der er barnets bedste. "

Det fremgår videre om forholdet til Danmarks internationale forpligtelser: "Den Europæiske Menneskerettighedskonvention (herefter Menneskerettighedskonventionen) og FN's konvention om Barnets rettigheder (herefter børnekonventionen) indeholder bestemmelser, der har betydning for adoption uden samtykke.

Bestemmelserne i Børnekonventionen bliver inddraget af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol i dennes fortolkning af Menneskerettighedskonventionen.

Børnekonventionens artikel 3 slår fast, at "i alle foranstaltninger vedrørende børn, hvad enten disse udøves af det offentlige eller private institutioner for social velfærd, domstole, forvaltningsmyndigheder eller lovgivende organer, skal barnets tarv komme i første række.

"Princippet om barnets bedste er vejledende for fortolkningen af de øvrige bestemmelser i konventionen. Efter artikel 3 påtager konventionsstaterne sig at sikre barnet den beskyttelse og omsorg, der er nødvendig for dets trivsel, og staterne skal i den forbindelse iværksætte de nødvendige foranstaltninger for at opfylde denne forpligtelse. Efter artikel 9 skal konven-

tionsstaterne sikre, at barnet ikke adskilles fra sine forældre mod dets vilje, medmindre en adskillelse er nødvendig af hensyn til barnets tarv... "

Det fremgår videre af bemærkningerne til lovforslaget til 9, stk. 3, at en adoption kan gennemføres selv om der har været kontakt mellem barnet og forældrene, og efter 9, stk. 4 kan en adoption til barnets plejeforældre gennemføres, hvis barnets tilknytning til familien har antaget en sådan karakter, at det vil være skadeligt for barnet at bryde tilknytningen... Den foreslåede bestemmelse i 9, stk. 4, understreger hensynet til barnets bedste i en situation, hvor plejeforældrene reelt har taget forældrenes plads, og hvor eksempelvis barnets særlige forhold gør, at det ikke vil være muligt at bryde denne faktiske familierelation uden at skade barnet. Der skal således være tale om nogle særlige omstændigheder, som gør, at hensynet til forældrene må tilsidesættes i afvejningen af, hvad der er bedst for barnet. Endvidere vil adoption efter denne bestemmelse som alt overvejende hovedregel forudsætte, at relationen har udviklet sig gennem længere tids tilknytning. ... "

Af betænkning om retssikkerhed i anbringelsessager nr. 1463/2005 fremgår blandt andet: "Området reguleres dels af Den Europæiske Menneskerettighedskonvention, som er inkorporeret i dansk ret, dels af FN's Børnekonvention, som Danmark har tiltrådt...

En tvangsanbringelse er et indgreb i retten til familieliv, som er beskyttet af Menneskerettighedskonventionens, artikel 8, stk. 1. Efter denne artikels stk. 2 skal følgende betingelser være opfyldt, for at et indgreb heri er berettiget: det skal ske i overensstemmelse med loven og være nødvendigt i et demokratisk samfund af hensyn til den nationale sikkerhed, den offentlige tryghed eller landets økonomiske velfærd, for at forebygge uro eller forbrydelse, for at beskytte sundheden eller sædeligheden eller for at beskytte andres rettigheder og friheder.

For så vidt angår Børnekonventionen er navnlig følgende bestemmelser af betydning

Artikel 9

1. Deltagerstaterne skal sikre, at barnet ikke adskilles fra sine forældre mod dets vilje, undtagen når kompetente myndigheder, hvis afgørelse er undergivet retlig prøvelse, i overensstemmelse med gældende lov og praksis bestemmer, at en sådan adskillelse er nødvendig af hensyn til barnets tarv...

.....

Menneskerettighedskonventionen udelukker ikke, at et barn kan bortadopteres, selv om en eller begge forældre protesterer. Sådant afgørelse må imidlertid kræve helt ekstraordinære forhold....

Efter udvalgets forslag vil det i helt ekstraordinære situationer være muligt at bortadoptere et lille barn mod forældrenes ønske og uden, at forældrene sikres mulighed for kontakt efter adoptionen. Efter udvalgets opfattelse vil de betingelser, der opstilles om, at forældrene skal være ude af stand til at tage vare på barnet i hele dets opvækstperiode være tilstrækkeligt strenge til, at det sikres, at sådan adoption kun vil være tilladt i helt ekstraordinære tilfælde. ....

Udvalget foreslår endvidere, at tvangsadoption skal kunne ske, hvis barnet har været anbragt i 3 år, og det er godtgjort, at forældrene varigt ikke vil være i stand til at tage sig af barnet. Adoption vil i sådanne tilfælde normalt ske til de plejeforældre, som barnet har været anbragt hos, og hvor der er opstået en tæt tilknytning, således at barnet reelt har fået en ny familie,...

.....

Det følger af konventionens artikel 13 sammenholdt med artikel 8, at der skal være adgang til effektive retsmidler i sager, der indebærer indgreb i retten til respekt for familieliv. Det er derfor vigtigt, at forældrene er sikret klageadgang og adgang til domstolsprøvelse at der er adgang til fuld domstolsprøvelse af såvel de faktiske som retlige forhold. "

Forklaringer

A har blandt andet forklaret, at hun har planer om at flytte til Y-by i et rækkehus sammen med B den 1. september. Hun er butiksuddannet, men skal i gang med en kontoruddannelse. Hun har netværk af sin mor, bedsteforældre og Bs familie, der bor tæt på. Lægen ville gerne have en ny undersøgelse af hende, for hun har ikke de diagnoser, der fremgår af sagen, og hun er ikke mental retarderet. Hun har ingen begrænsninger i sin hverdag, der er ganske normal. Hun har udviklet sig meget de seneste år. Hun har haft samvær med sin søn, og hun har haft samvær med D i sit eget hjem, det har hun lært meget af. Hun har haft et støtteforløb. Hun har ikke samvær med E, da det er for svært for ham, men sagsbehandlerne orienterer hende om ham. E er frivilligt anbragt. Han er velplaceret, han har nogle vanskeligheder. Hun har samvær i sit eget hjem hver anden tirsdag i tre timer med D. Hun har kun aflyst samværet, når hun har været syg eller dårlig. Hun og D har et godt forhold, de er meget tætte. D kalder hende mor, der har ikke været støtte de seneste 2 1/2 år. Anbringelsen er fra 2015 fri-

villig, men det har hun fortrudt, ellers har anbringelsen været tvangsmæssig fra fødslen. B har siden foråret 2015 deltaget i samvær med D. D kan godt sætte grænser. Hun fik først samvær med C den 1. marts 2017, da hun ikke ville gå med til overvåget eller støttet samvær. De er derfor bagud i Cs liv, de føler sig fremmede med en times samvær om måneden. De har ikke mulighed for at skabe en relation til C, som ikke kan genkende dem. Kommunen har forsøgt at gøre noget, men hensigten er ikke at forbedre hendes forældreevne. Hun fik ikke det, hun havde behov for, derfor gad hun ikke.

B har blandt andet forklaret, at han får pension. Han ser sin søsters børn på 1 år og 3 år, der kommer på besøg hos hans mor. Han har været med til samvær med D de seneste 2 år. Samværet med C er svært, de skal hver gang begynde på ny, men C smiler mere, når de kommer. De har også øjenkontakt med hende. Han var med til fødslen, det var en stor oplevelse at blive far. Han har talt med en psykolog, han vil gerne have en, der kigger på, hvordan han gør det som far.

Retten's begrundelse og resultat

Betingelserne for tvangsfjernelse af C må efter retten's afgørelse af juni 2017 anses for opfyldt. Efter de foreliggende undersøgelser må sagsøgerne anses for varigt at være ude afstand til at varetage omsorgen for C. Herefter og af de af Ankestyrelsen anførte grunde til at meddele samtykke til bortadoption af C, må betingelserne i adoptionslovens 9, stk. 3, jf. stk. 2 anses for opfyldt for bortadoption af C uden sagsøgernes samtykke.

Når henses til de retssikkerhedsgarantier, der er opfyldt ved reglerne om sagsbehandlingen, og når henses til hovedformålet med Menneskerettighedskonventionen og Børnekonventionen er, at der skal handles til barnets bedste, findes en bortadoption ikke at være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

Sagsøgtens påstand tages derfor til følge.

Thi kendes for ret:

Statforvatningens afgørelse af 25. april 2017 om bortadoption af C uden samtykke fra forældrene A og B stadfæstes.

Ingen af parterne betaler sagsomkostninger til den anden part eller til Statskassen.